

Jan TROJAN, *Jihomoravský venkov ve druhé polovině 19. století*, diplomová práce, Historický ústav, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2010, 166 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Jan Trojan se ve své diplomové práci *Jihomoravský venkov ve druhé polovině 19. století* pokusil o postižení venkovské každodennosti v této době, a to především prostřednictvím padesáti dochovaných testamentů ze severní části znojemského soudního okresu z let 1850-1899, jejichž edice je k práci připojena.

Diplomovou práci rozčlenil do čtyř hlavních kapitol, jež se zabývají obecnou charakteristikou vývoje jihomoravského venkova ve 2. polovině 19. století, testamentární praxí venkovského obyvatelstva, analýzou výměnků, jež byly součástí jím zkoumaných posledních vůlí a konečně otázkou venkovských pohřbů a rituálů s nimi spjatých. V úvodu si přitom položil řadu otázek, které mu měly pomoci přiblížit se k tématu, nutno ale poznamenat, že ne na všechny byla v další části textu poskytnuta uspokojivá odpověď.

Následně autor přehledně přiblížil především na základě práce s literaturou vývoj poměrů na moravském venkově ve druhé polovině 19. století, aby poté přistoupil k pokusu o interpretaci vlastních z pramenů zjištěných poznatků. Po hříchu je ale nutné autorovi vytknout, že tyto části práce se vyznačují místy přehnanou popisností, jež je tu upřednostněna před případnou interpretací pramenů. Naopak jako zdařilou hodnotím část, jež se zabývá průběhem venkovských pohřbů, v níž se autor pokusil o nahlédnutí do myšlenkového světa soudobého venkovana a přiblížení pohřbu jako prostředku venkovské symbolické komunikace se všemi jeho zvyklostmi i rituály. Tato část je ale bohužel založena především jen na práci s literaturou.

Diplomová práce Jana Trojana je sice psána čtivým způsobem, její výsledný dojem ale poněkud kazí prohřešky autora proti pravopisnému úzu. Autor v některých částech práce rezignoval na interpunkci a je možné se setkat i s chybami ve shodách podmětu s přísudkem (s. 23, 55, 56). Větší pečlivost by zasloužila i práce s poznámkovým aparátem [Miroslava Melkesová není Michaela – s. 14; (ne)krácení citací aj.].

Jan Trojan přinesl ve svém textu pohled na jihomoravský venkov 2. poloviny 19. století, který je na jednu stranu neotřelý, na druhou ale zároveň nevyužil možností, jež mu prameny nabízely a ve čtenáři tak vyvolává práce řadu otázek, které zůstaly téměř nepovšimnuty. Proměňovala se hmotná kultura jihomoravského venkova ve druhé polovině 19. století, nebo naopak zůstávala konzervativně neměnná podobně jako myšlenkový svět tamních obyvatel, jak autor ve svém textu tvrdí? Do jaké míry se obraz venkova v krásné literatuře shodoval se

skutečnými poměry na jihomoravské vesnici? V čem autor spatřuje hlavní kladné a záporné rysy instituce výměnku a proč podle něho převládaly jeho pozitivní rysy?

Trojanův *Jihomoravský venkov ve druhé polovině 19. století* je prací čtivě napsanou, jež si pokládá řadu zajímavých otázek, a v tom tkví zároveň její největší přednost i slabina. Některé závěry, k nimž autor na základě svých výzkumů došel, totiž působí někdy poněkud ilustrativně. Jan Trojan přesto upozorňuje na celou řadu zajímavých témat, které by určitě měly být podrobeny dalšímu výzkumu. Zároveň prokázal i schopnost práce s prameny cizojazyčné provenience. Navzdory výtkám, které jsem v tomto posudku k jeho práci vznesl, práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou **velmi dobře**.

Mgr. Jaroslav Dibelka, Ph.D.

V Havlíčkově Brodě 8. 6. 2010